

Verslag artikel 70-overleg met de afgevaardigden (SB) van het Gemeenschapsonderwijs en de representatieve verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs dd. 8 maart 2018 over het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs

Aanwezig:

Ruben Plees, onderwijskabinet
Philip Demuynck, onderwijskabinet
Katrien Bonneux, departement onderwijs
Chris Dockx, departement onderwijs
Ingrid Vanhoren, AHOVOKS
Els Vermeire, onderwijsinspectie
Hilde De Meyer, GO!
Luc Coppieters, POV
Hildegard Schmidt, OVSG
Elias Hemelsoet, OVSG
Chris Smits, KathOndVla
Cindy Lammens, KathOndVla
Lieve Vansintjan, OKO
Paul Buyck, OKO

Algemeen:

Overheid: duidt kort het voorliggend dossier. De geledingen worden uitgenodigd schriftelijk commentaar in te dienen (*zie commentaren onderaan dit verslag*).

Art 2:

SB: 1° de verwijzing naar de paragrafen 1 en 2 van artikel 147/1 van de codex zou moeten volstaan; 2° over een curriculumdossier dat eerder dan 1 september ter goedkeuring wordt ingediend, zou de VR binnen de twee maanden moeten beslissen i.p.v. uiterlijk 31 oktober.
Overheid: tekst wordt aangepast.

Art 3:

SB: als de onderwijsverstrekkers er niet in slagen samen een curriculumdossier te maken, dan zou de bevoegde dienst (die het dossier dan samenstelt) niet slechts kennis moeten nemen van de verschillende standpunten maar er, waar mogelijk, rekening mee houden (er zullen allicht wel altijd bepaalde punten zijn waar er toch consensus over bestaat). Ook zou de bevoegde dienst over zijn voorstel het advies van de onderwijsinspectie moeten inwinnen.
Overheid: tekst wordt aangepast.
SB: wat met een opleiding (bv. Yeshiva) van een schoolbestuur dat niet tot een vereniging van schoolbesturen is toegetreden?
Overheid: wordt bekeken.

Art 4:

SB: als decretaal is bepaald dat in het geval van vervangende eindtermen een gedoogperiode geldt, dan zou dat moeten worden doorgetrokken naar curriculumdossiers.
Overheid: tekst wordt aangepast.

Art 5:

SB: vraag om m.b.t. de criteria die de bevoegde dienst en de onderwijsinspectie hanteren 1° de verwijzing naar de kwalificatiestructuur te schrappen, 2° te verduidelijken dat het akkoord

van de sector enkel slaat op afwijkingen van beroepskwalificaties, en 3° in het tweede lid niet enkel de bevoegde dienst maar ook de onderwijsinspectie te vermelden (in aansluiting op de wijziging in art 3).

Overheid: tekst wordt aangepast.

Art 6:

SB: “ander” onderwijs dan het basis- en het secundair onderwijs wordt beter geëxpliciteerd.

Overheid: tekst wordt aangepast. Dat houdt echter in dat ook het artikel over het toepassingsgebied in het leerplanbesluit moet worden gewijzigd, nl. onderwijs voor sociale promotie en basiseducatie worden vervangen door volwassenenonderwijs (= extra artikel in het ontwerp BVR).

SB: voor het niet-leerplichtonderwijs is één van de criteria dat het leerplan “de systematiek duidelijk maakt volgens welke het is opgebouwd”. Waarom volstaat dat niet voor het leerplichtonderwijs? Het overeenkomstige criterium voor het leerplichtonderwijs is omslachtiger en té streng geschreven.

Overheid: wordt bekeken.

SB: wil “in samenhang indienen” zeggen dat, ook bij de geringste wijziging, opnieuw het geheel moeten worden ingediend?

Overheid: neen. Tekst wordt echter niet aangepast vermits het hier een techniciteit betreft die in de betrokken omzendbrief zal worden toegelicht.

SB: waarom moeten de materiële vereisten per se in een overzichtslijst worden opgenomen, is toch planlast?

Overheid: tekst wordt aangepast.

Art 8:

Overheid: de datum van inwerkingtreding (nl. 1 maart 2018) is niet meer realistisch en wordt gewijzigd.

Bijlage 1:

SB: vraag tot schrapping van de rubriek “logische doorstroom” want in strijd met een brede eerste graad.

Overheid: tekst wordt aangepast.

SB: de rubriek “ordering onderwijsdoelen volgens statuut” (ook in bijlage 2) garandeert geen enkele samenhang, een ordeningskader is meer aangewezen.

Overheid: de overheid wil zelf geen kader opleggen, wat niet belet dat de opstellers van het curriculumdossier zelf een kader bepalen. Alleszins wordt bekeken of de tekst meer in de richting van “samenhang” kan worden aangepast.

Bijlage 2:

SB: vraag tot vervanging van 1° de rubriek “logische instroom en doorstroom” door “logische doorstroommogelijkheden”, 2° de rubriek “doelstelling en onderwijsvorm” door “doelstelling en finaliteit”, en 3° de rubriek “profiel van de studierichting” door “inhoudelijke omschrijving van de studierichting”.

Overheid: tekst wordt aangepast.

SB: vraag tot schrapping van de rubriek “cesuurdoelen” aangezien deze niet in decreet- en regelgeving zijn vastgelegd maar enkel via protocol tot stand komen.

Overheid: deze rubriek blijft omwille van de volgtijdelijkheid die uit het curriculumdossier moet blijken.

SB: bij de ordening van onderwijsdoelen (volgens statuut) worden niet de doelen vermeld die leiden tot delen van een beroepskwalificatie maar geen deelkwalificatie zijn.

Overheid: het is alleszins het opzet om ook die onderwijsdoelen mee te nemen. Wordt bekeken.

SB: in de rubriek “concordantietabel “is een opname van activiteiten, vaardigheden en kennis té expliciet (cf. “vivisectie”).

Overheid: de bedoeling is zekerheid te bieden aan de sector dat de beroepskwalificatie/deelkwalificatie afgedekt is. Wordt bekeken.

Ingediende commentaren

* **GO!**

Graag bezorgen we u hierbij de input van het GO! m.b.t. het art. 70-overleg BVR curriculumdossiers en leerplannen

In art. 2 worden data voor indienen van curriculumdossiers en voor de goedkeuring ervan vastgelegd, m.n. uiterlijk op 1 september van het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarop het van toepassing wordt respectievelijk uiterlijk op 31 oktober van het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarop het curriculumdossier van toepassing wordt.

- Het is goed dat er uiterlijke data voor indiening en goedkeuring worden vastgelegd. Anderzijds stellen we voor om ons hier niet vast te pinnen op data een jaar voor de toepassing ervan. We moeten veel sneller curriculumdossiers kunnen indienen en ze goedgekeurd krijgen, scholen moeten zicht hebben op de inhoud van opleidingen i.f.v. het uittekenen van hun toekomstig studieaanbod + het is belangrijk om onze leerplanontwikkeling ingepland en rond te krijgen.

Art. 3: wanneer de onderwijsverstrekkers er niet uit geraken bij een curriculumdossier, stelt de bevoegde dienst zelf het curriculumdossier samen. “Die dienst neemt kennis van de standpunten van het Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs.”

- ‘Kennis nemen van’ is te vrijblijvend geformuleerd o.i.. We stellen voor om te herformuleren in de zin van ‘houdt rekening met ...’.
- Ook in deze situatie is het wenselijk dat de onderwijsinspectie een advies formuleert ten aanzien van de minister.

Art. 5: “Bij de uitoefening van hun opdrachten met betrekking tot een curriculumdossier, vermeld in artikel 2, §1, passen de bevoegde dienst en de onderwijsinspectie de volgende criteria toe:

- 1° het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de onderwijsdoelen enerzijds en de kwalificatiestructuur anderzijds;
  - Waarom een verwijzing naar de kwalificatiestructuur? Is hier o.i niet op zijn plaats.
- 2° het curriculumdossier is consistent en bevat geen doelen die tegenstrijdig zijn met doelen die het Vlaams Parlement heeft vastgelegd of die inhoudelijk afwijken van de erkende beroepskwalificaties zonder het voorafgaande akkoord van de betrokken sector;
  - ‘Inhoudelijk afwijken’ kan mogelijks in 2 betekenissen worden gelezen ... Wellicht wordt ermeed bedoeld wat de onderwijsverstrekkers eerder aangaven: ruimte om niet alles van een EKB op te nemen, na overleg met de betrokken sector. Het komt nu een beetje over dat voor eigen doelen die we zouden formuleren buiten de EKB de betrokken sector een vetorecht zou hebben.

Art. 6:

1° en 2°d: systematiek, vertrekkend vanuit eindtermen bao/curriculumdossiers so

- Vloeit voort uit concept van nieuwe eindtermen en voor so bijkomend uit het gegeven curriculumdossiers. Is zeer sturend geformuleerd. Wordt hier niet gewoon bedoeld dat de leerplandoelen moeten bijdragen tot de realisatie van de ontwikkelingsdoelen/eindtermen (bao) en tot de realisatie van de curriculumdossiers(so)?

1°, 2° en 3° f) het leerplan vermeldt in een overzichtslijst duidelijk welke materiële vereisten minimaal noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering.

→ 'Een overzichtslijst' lijkt ons veel te detaillistisch (cf. vroegere discussies en problemen in dit verband). Gewoon vermelden welke minimale materiële vereisten er noodzakelijk zijn, lijkt ons te volstaan.

Artikel 6 vermeldt duidelijk het basisonderwijs en het secundair onderwijs als onderwijsniveaus, VO en DKO zijn een derde categorie (zonder naam)?

→ De onderwijsniveaus VO en DKO dienen o.i. duidelijk te worden vermeld.

Bijlage 1. Rubrieken curriculumdossier eerste graad

2° positionering in het opleidingsaanbod secundair onderwijs:

- a) graad;
- b) A-stroom – B-stroom;
- c) logische doorstroom;

→ Punt c: schrappen. De keuze voor een basisoptie in het 2^e jaar so is niet determinerend voor een keuze in het 3^e jaar so.

Bijlage 2. Rubrieken curriculumdossier tweede en derde graad

2° profiel van de studierichting;

→ Wat wordt hiermee bedoeld?

3° positionering in het opleidingsaanbod secundair onderwijs:

- a) graad;
- b) doelstelling en ~~onderwijsvorm~~ (vervangen door finaliteit);
- c) domein;
- d) VKS-niveau;
- e) ~~logische instroom~~ (schrappen voor curriculumdossiers 2^e graad) en doorstroom;

7° concordantietabel tussen de doelen die leiden tot een of meer erkende beroepskwalificaties en de activiteiten, vaardigheden en kennis van de beroepskwalificatie(s)/deelkwalificaties (als dat van toepassing is);

→ Zo detaillistisch moet die concordantietabel hoegenaamd niet zijn!

Hilde De Meyer

Beleidscoördinator
Afdeling Beleid en Strategie

Huis van het GO!
Willebroekkaai 36 - 1000 Brussel
gsm 0473 83 84 49
hilde.de.meyer@g-o.be
www.g-o.be

*** OVSG**

Opmerkingen OVSG artikel 70-overleg curriculumdossiers:

Artikel 2: hier wordt een tijdscascade gedefinieerd die te restrictief is geformuleerd. De data voor indienen van curriculumdossiers en voor de goedkeuring ervan worden vastgelegd (respectievelijk 1 september en 31 oktober). We vragen om de specifieke datum los te laten zodat curriculumdossiers ook vroeger kunnen worden ingediend, zodat desgevallend ook vroeger kan worden begonnen met de leerplanontwikkeling.

Artikel 3, paragraaf 1: 'Neemt kennis' van de standpunten van de onderwijsverstrekkers is hier een zeer vrijblijvende formulering. We verwachten een sterker engagement richting

deze standpunten en pleiten ervoor om dit engagement tot uitdrukking te laten komen in de formulering. OVSG stelt alternatief voor: ‘houdt rekening met’.

Artikel 5, paragraaf 1: Het is onduidelijk waarom hier een verwijzing is naar de kwalificatiestructuur. OVSG stelt voor om dit te schrappen, met de tekst die er voor komt, staat er genoeg. De overheid moet onderwijskwalificaties bepalen (= eindtermen en een bk) vervolgens moeten de onderwijsverstreckers op niveau van de onderwijskwalificatie een CD schrijven.

Artikel 5, paragraaf 2: De formulering ‘bevat geen doelen die inhoudelijk afwijken van de erkende BK’s zonder voorafgaand akkoord van de betrokken sector’ kan op twee manieren gelezen worden en is dus dubbelzinnig. OVSG gaat er van uit dat hier bedoeld wordt op een lezing die betrekking heeft op de specifieke doelen gerelateerd aan de beroepskwalificaties. Het kan niet de bedoeling zijn dat de sectoren binnen een andere lezing een soort ‘veto-recht’ krijgen voor doelen die geen (inhoudelijk) overgenomen BK’s zijn. Dit kan opgelost worden door de tussenzin ‘...bevat geen doelen die, *wat doelen die betrekking hebben op de beroepskwalificaties betreft*, inhoudelijk afwijken van de erkende...’ op te nemen.

Artikel 6: hier wordt expliciet verwezen naar het BaO en SO als onderscheiden onderwijsniveaus. Daarnaast is een niet nader gedefinieerde restcategorie opgenomen. Het lijkt ons belangrijk om zowel het DKO als het VO in dit BVR expliciet te benoemen vanuit hun eigen werkingslogica, wil men met dit BVR een coherent kader voor curriculumontwikkeling tot en met leerplannen voor alle onderwijsniveaus definiëren. Voor het VO is de systematiek van opleidingsprofielen (OP’s) op dit moment niet meegenomen; voor het DKO werd onlangs een decreet goedgekeurd dat het DKO voor het eerst als volwaardig onderwijsniveau erkent en benoemt, wat echter niet gereflecteerd is in dit BVR.

Bijlage 1, paragraaf 2, c: ‘logische doorstroom’ is hier problematisch. Wat is ‘logisch’? Dit suggereert op zijn minst dat de basisopties dan toch een voorafname zouden zijn op een ‘logische doorstroom’? Deze formulering staat haaks op het idee dat basisopties in de eerste graad geen voorafname mogen zijn op de studiekeuze in tweede en derde graad – de ene doorstroom is immers meer ‘logisch’ dan de andere. OVSG vraagt om punt ‘c. logische doorstroom’ te schrappen.

Bijlage 2, paragraaf 3, e: idem wat het stuk ‘logische instroom’ betreft (hier is logische doorstroom minder problematisch, aangezien het dan over de overgang van tweede naar derde graad gaat). Bovendien is het altijd de bedoeling geweest om niet alleen de logische of voor de hand liggende doorstroommogelijkheden op te nemen in het curriculumdossier, maar een breder zicht op alle mogelijkheden. OVSG vraagt om punt ‘e. logische instroom en doorstroom’ te vervangen door ‘doorstroommogelijkheden’.

Bijlage 2: veel begrippen blijven nog onduidelijk, wat betekent onder punt 2 ‘profiel van de studierichting’? Wat betekent onder punt 5 ‘samenstelling onderwijskwalificatie/structuuronderdeel’? Verheldering van de begrippen is op veel plaatsen nog noodzakelijk om duidelijkheid te krijgen over het opzet.

Elias Hemelsoet
 Coördinator Studie- en Ontwikkelingsdienst
 T 02 300 70 22 | GSM 0473 84 73 84
elias.hemelsoet@ovsg.be

OVSG vzw • Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten
 Ravensteingalerij 3 bus 7, B-1000 Brussel

* **KathOndVla**

Opmerkingen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen bij het BVR betreffende curriculumdossiers en leerplannen in het onderwijs

Tekst besluit en bijlagen	Opmerkingen
<p>Art. 2. §1. De bevoegde dienst en de onderwijsinspectie toetsen elk of het curriculumdossier beantwoordt aan artikel 147/1 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en formuleren elk een advies voor de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs.</p> <p>De Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, beslist over de goedkeuring van een curriculumdossier. Als uiterlijk op 31 oktober van het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar waarop het curriculumdossier van toepassing wordt, geen beslissing is genomen, is het curriculumdossier van rechtswege goedgekeurd.</p>	<p>De verwijzing naar Art. 147/1. §1-§2 is exacter; de verwijzing naar §3 in dit besluit is niet relevant.</p> <p>Goedkeuring door de VLAREG van een curriculumdossier niet vasthaken aan x-1 (waarbij x het jaar is waarin het curriculumdossier van kracht wordt). De goedkeuring koppelen aan de indiening door de onderwijsverstrekkers: goedkeuring volgt twee maanden na de indiening.</p> <p>Dergelijke redenering is in lijn met de redenering van het huidige besluit leerplannen. Dergelijke benadering laat ook toe dat curriculumdossiers 3de graad die vroeger worden ingediend (in samenhang met curriculumdossiers 2de graad) sneller worden goedgekeurd dan nu voorzien in het besluit.</p>
<p>Art. 3. §1. Als het Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs geen curriculumdossier hebben ingediend binnen de vastgelegde termijn, stelt de bevoegde dienst zelf het curriculumdossier samen. De bevoegde dienst neemt kennis van de standpunten van het Gemeenschapsonderwijs en</p>	<p>Voorstel tekstaanpassing: "De bevoegde dienst <u>houdt</u> bij de samenstelling van het curriculum <u>rekening met de voorstellen</u> van het Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs".</p> <p>Het is niet onlogisch dat de <u>onderwijsinspectie</u> ook in dat geval bevoegd is. Tekstvoorstel (in te voegen na eerste lid): "De onderwijsinspectie toetst of het curriculumdossier beantwoordt aan artikel 147/1,§1-§2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010 en formuleert een advies</p>

<p>de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs.</p> <p>De Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, beslist over de goedkeuring van het curriculumdossier.</p>	<p>voor de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs”.</p>
<p>Art. 5. Bij de uitoefening van hun opdrachten met betrekking tot een curriculumdossier, vermeld in artikel 2, §1, passen de bevoegde dienst en de onderwijsinspectie de volgende criteria toe:</p> <p>1° het curriculumdossier is in overeenstemming met de vigerende decreet- en regelgeving met betrekking tot de onderwijsdoelen enerzijds en de kwalificatiestructuur anderzijds;</p> <p>Bij de uitoefening van zijn opdracht met betrekking tot een curriculumdossier, vermeld in artikel 3, past de bevoegde dienst de criteria, vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 3°, toe.</p>	<p>1° Een verwijzing naar het decreet einddoelen kan hier volstaan. Een verwijzing naar VKS is niet wenselijk in dit besluit, vermits het besluit onderliggend is aan een decreet dat aanpassingen aanbrengt aan de CODEX so. Als er bepalingen zijn vanuit VKS die belangrijk zijn voor so, dan vinden ze gewoon hun neerslag in de CODEX so.</p> <p>Voorstel van tekstvervanging: <u>“het curriculumdossier is in overeenstemming met artikel 147/1, §1-§2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010”</u></p> <p>Cf. supra: voorstel tekstaanpassing: <u>“Bij de uitoefening van zijn opdracht met betrekking tot een curriculumdossier, vermeld in artikel 3, past de onderwijsinspectie de criteria, vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 3°, toe.”</u></p>
<p>Art. 6. “Art. 3. Bij de beoordeling van een leerplan houdt de inspectie, vermeld in titel IV van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, rekening met de volgende criteria:</p> <p>1° in het basisonderwijs:</p> <p>f) het leerplan</p>	<p>De verwijzing naar een overzichtslijst is overbodig. Voorstel tekstaanpassing: “en in een overzichtslijst” schrappen.</p>

<p>vermeldt duidelijk en in een overzichtslijst welke materiële vereisten minimaal noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering;</p> <p>2° in het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs:</p> <p>f) het leerplan vermeldt in een overzichtslijst duidelijk welke materiële vereisten minimaal noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering;</p> <p>3° in het onderwijs, vermeld in artikel 1, buiten 1° en 2°:</p> <p>f) het leerplan vermeldt in een overzichtslijst duidelijk welke materiële vereisten minimaal noodzakelijk zijn voor een goede uitvoering."</p>	<p>Cf. supra. De verwijzing naar een overzichtslijst is overbodig. Voorstel tekstaanpassing: "in een overzichtslijst" schrappen.</p> <p>Cf. supra. De verwijzing naar een overzichtslijst is overbodig. Voorstel tekstaanpassing: "in een overzichtslijst" schrappen.</p>
<p>Art. 7. In artikel 4 van hetzelfde besluit wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt: "Voor de leerplannen van de eerste graad die op 1 september 2019 van toepassing worden in het eerste leerjaar van die graad, geldt, in afwijking van de datum vermeld in het eerste lid, als datum "uiterlijk acht</p>	<p>In het VWO stellen we een andere benadering en timing voor voor het indienen en implementeren van leerplannen, vermits er heel het jaar door opleidingsprofielen ingediend en goedgekeurd kunnen worden. Bijgevolg moet er op eender welk moment een leerplan ter goedkeuring ingediend kunnen worden en zou men er voor het VWO moeten kunnen van uitgaan dat een leerplan van kracht kan worden nadat de inspectie een advies tot definitieve of tijdelijke goedkeuring heeft meegedeeld</p>

<p>maanden na de goedkeuring van de desbetreffende eindtermen en uitbreidingsdoelen Nederlands”.</p>	<p>(en niet noodzakelijk pas op 1 september of op 1 februari), bv. vanaf de 1ste van de maand volgend op het advies (tot definitieve/tijdelijke goedkeuring van de inspectie).</p>
<p>Bijlage 1. Rubrieken curriculumdossier eerste graad 2° positionering in het opleidingsaanbod secundair onderwijs: c) logische doorstroom</p> <p>5° ordening onderwijsdoelen</p>	<p>Voorstel tekstaanpassing: “logische doorstroom” schrappen vermits niet zinvol na de eerste graad.</p> <p>Cf. decreet onderwijsdoelen waarin een curriculumdossier wordt gedefinieerd als een ‘samenhangend geheel’. Om die samenhang duidelijk te maken is een ordeningskader voor de onderwijsdoelen nodig.</p> <p>Voor de eerste graad kan een afzonderlijk onderdeel opgenomen worden, specifiek voor de doelen van de basisopties van de A- en de B-stroom.</p>
<p>Bijlage 2. Rubrieken curriculumdossier tweede en derde graad 3° positionering in het opleidingsaanbod secundair onderwijs: b) doelstelling en onderwijsvorm</p> <p>d) VKS-niveau</p>	<p>Voorstel tekstaanpassing: “doelstelling en onderwijsvorm” schrappen en vervangen door “finaliteit”.</p> <p>We verwijzen hierbij expliciet naar het probleem dat zich stelt m.b.t. OK2 en studierichtingen tweede graad uit de finaliteit arbeidsmarkt. In de tweede graad kan men a.d.h.v. doelen die leiden tot (onderdelen van of deelkwalificaties van) één of meer beroepskwalificaties toewerken naar het behalen van één of meer beroepskwalificaties in de derde graad. In de tweede graad zal het meestal niet gaan om het behalen van een BK2.</p> <p><i>Mogelijke oplossing voor dit probleem: Wat de link met het decreet VKS betreft en de studierichtingen bso tweede graad: het eenvoudigste is om de bepaling in het ontwerp van decreet MODSO, art. 13 te schrappen: De studierichtingen van de finaliteit arbeidsmarkt leiden in het tweede leerjaar van de tweede graad tot</i></p>

<p>e) logische instroom en doorstroom</p> <p>6° ordening onderwijsdoelen</p> <p>7° concordantietabel tussen de doelen die leiden tot een of meer erkende beroepskwalificaties en de activiteiten, vaardigheden en kennis van de beroepskwalificatie(s) / deelkwalificaties (als dat van toepassing is)</p> <p>(*) De statuten zijn: b) cesuurdoelen – specifieke eindtermen</p>	<p><i>een onderwijskwalificatie niveau 2. + de bepaling ook te schrappen voor OV3 (art.56): ... mits de ontwikkelingsdoelen van die opleidingen overeenkomen met de eindtermen voor de tweede graad van de finaliteit arbeidsmarkt, leiden ze tot een onderwijskwalificatie niveau 2. En om de bepaling in het decreet VKS, art. 14 te schrappen (via een genummerd onderwijsdecreet): 2° de onderwijskwalificaties op niveau twee bestaan uit : b) de eindtermen tweede graad bso en één of meer erkende beroepskwalificaties.</i></p> <p><i>Het gestemde decreet onderwijsdoelen hoeft niet aangepast te worden. Art. 147, 3° ((andere doelen) – doelen van een structuuronderdeel van de tweede of derde graad, arbeidsmarktfinaliteit: de doelen die leiden tot een of meer erkende beroepskwalificaties) laat toe dat in de tweede graad toegewerkt wordt naar het behalen van één of meer beroepskwalificaties in de derde graad. Voor de studierichtingen A tweede graad kan dan een bepaling in het besluit curdos opgenomen worden waarbij verduidelijkt wordt dat een curriculumdossier voor een studierichting tweede graad met een finaliteit arbeidsmarkt (dat kan A of D+A zijn) bestaat uit de toepasbare eindtermen, doelen (met inbegrip van de doelen die leiden tot (onderdelen van of deelkwalificaties van) één of meer beroepskwalificaties).</i></p> <p>Voorstel tekstaanpassing: "instroom en doorstroom" schrappen en vervangen door "doorstroommogelijkheden".</p> <p>Cf. decreet onderwijsdoelen waarin een curriculumdossier wordt gedefinieerd als een 'samenhangend geheel'. Om die samenhang duidelijk te maken is een ordeningskader nodig dat de samenhang tussen de onderwijsdoelen duidelijk</p>
---	---

	<p>maakt.</p> <p>Voorstel tekstaanpassing: “concordantietabel <u>van</u> de doelen die leiden tot een of meer erkende beroepskwalificaties <u>of delen van beroepskwalificaties/deelkwalificaties met de toepasbare</u> beroepskwalificatie(s).” Het kunnen immers ook doelen betreffen die niet tot een volledige beroepskwalificatie leiden, noch tot een afgebakend geheel in de vorm van een deelkwalificatie.</p> <p>Cesuurdoelen hebben hier geen plaats, cf. decreet einddoelen: “Met betrekking tot de specifieke eindtermen worden de cesuurdoelen voor de tweede graad in samenspraak met de overheid via een <u>protocolakkoord</u> door de onderwijsverstrekkers vastgelegd.” Een protocolakkoord is juridisch minder afdwingbaar dan de bepalingen voor het curriculumdossier.</p>
--	---

Chris Smits
 Secretaris-generaal
 Guimardstraat 1 • 1040 Brussel
 ☎ 02 507 07 70 - 0477 69 82 54
www.katholiekonderwijs.vlaanderen

* **POV**

Opmerkingen POV artikel 70-overleg curriculumdossiers:

1. Algemeen

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen is tevreden dat er nu meer duidelijkheid is over één van de belangrijkste stappen in de hervorming van het secundair onderwijs wat het inhoudelijke aspect betreft: de curriculumdossiers.

Daarnaast apprecieert het ook dat de overheid geen vast sjabloon oplegt maar dit overlaat aan de gezamenlijke autonomie van de onderwijsverstrekkers.

Het heeft na een eerste lezing en zonder dit al afgetoetst te hebben bij haar besturen geen echte principiële bezwaren tegen de voorliggende tekst maar zou wel wat meer

verduidelijking willen over bepaalde inhoud en die we hieronder artikelsgewijs zullen formuleren.

Provinciaal Onderwijs Vlaanderen is altijd voorstander geweest om binnen de decretale voorwaarden te werken en gaat er dan van uit dat de eindtermen letterlijk zullen opgenomen worden in de curriculumdossiers.

2. Artikelsgewijs (verduidelijking)

Artikel 3 (en nog andere)

- Wie is de “bevoegde dienst” waarvan sprake?

Artikel 4:

- Betekent dit artikel dat de eindtermen niet letterlijk moeten opgenomen worden of interpreteren we dit verkeerd?
  - Voor POV is dit een principiële hindernis omdat volgens ons in het decreet staat dat de eindtermen wel letterlijk in het curriculumdossier moeten komen.

Artikel 5:

- In hoeverre mag men afwijken van het inhoudelijke van de beroepskwalificaties vooraleer men het akkoord van de sectoren nodig heeft?
  - Beroepskwalificaties zijn voor mensen die het beroep beginnen uit te oefenen (of al uitoefenen), hier gaat het over de voorbereiding tot het beroep van lerenden, geen beroepsuitoefenaars.

Artikel 8:

- Waar komt de ingangsdatum 1 maart 2018 vandaan?

Bijlagen

- Nogmaals de vraag of de eindtermen letterlijk moeten opgenomen worden in het curriculumdossier (zie bemerking artikel 4)

* OKO

Opmerkingen OKO artikel 70-overleg curriculumdossiers:

Artikel 2/artikel 3/artikel 4:

- Artikel 147/2 van het decreet onderwijsdoelen geeft aan dat de curriculumdossiers door de onderwijsverstrekkers gezamenlijk moeten ingediend worden, en in het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering zien we hoe hieraan uitvoering wordt gegeven in het geval van vervangende eindtermen.
- In artikel 4 van het ontwerpbesluit lezen we dat schoolbesturen die vervangende eindtermen hanteren apart een curriculumdossier

kunnen indienen.

- OKO wil hierbij opmerken dat de timing voor het indienen van deze curriculumdossiers door schoolbesturen nog moet worden afgestemd op de timing in artikel 146§1 van het decreet onderwijsdoelen omtrent de termijn voor het indienen van de vervangende eindtermen en de gedoogperiode van 1 jaar die hierbij is voorzien.

Artikel 3:

- De bevoegde dienst 'neemt kennis van' ...: dit is te vrijblijvend geformuleerd.
- OKO vraagt dit te vervangen door: 'houdt rekening met'.
- OKO vraagt zich af wat in uitzonderlijke gevallen moet worden verstaan onder: 'de verenigingen van schoolbesturen'? Wat met schoolbesturen die niet tot een koepel behoren én ook geen vervangende eindtermen indienen? Moeten zij onverkort alle afspraken en doelen van het overleg van Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen overnemen? Dat lijkt een verregaande delegatie te zijn naar een overleg waarin men niet vertegenwoordigd is.

Artikel 4/artikel 5:

- Bij het indienen van curriculumdossiers door schoolbesturen die vervangende eindtermen, uitbreidingsdoelen Nederlands of specifieke eindtermen hanteren die werden goedgekeurd, staat gestipuleerd dat alle overige doelen die werden overeengekomen door de groep die samen curriculumdossiers heeft ingediend onverkort moeten worden overgenomen in deze specifieke curriculumdossiers.
- OKO vindt dit een verregaande bepaling. Wat OKO niet kan accepteren is dat alle vrije ruimte om als onderwijsverstrekker vanuit de eigen visie te kunnen werken op deze wijze nogmaals wordt ingeperkt.
- Ongetwijfeld moet er genuanceerd gekeken worden naar de manier waarop afstemming nodig en nuttig is voor de basisopties, voor de beroepskwalificaties en voor de differentiële doelen. Zeker voor de differentiële doelen die zich richten op verdieping of uitbreiding (of versterken?) van al voorkomende doelen zal het voor de schoolbesturen met vervangende doelen, niet wenselijk en niet mogelijk zijn om alle overige doelen van het overleg onverkort over te nemen.
- OKO stelt dan ook voor hier te spreken van 'afstemmen van de overige doelen' en niet van 'onverkort overnemen'. Dit artikel 4 in het ontwerpbesluit zou immers de gelijkwaardigheidprocedure tegenspreken en uithollen. Dat kan niet de bedoeling zijn van een besluit.

Artikel 5:

- OKO vindt de koppeling van dit artikel aan het decreet kwalificatiestructuur overbodig en andermaal overdreven regulerend.

Artikel 6: opmerkingen gelden zowel voor Art. 3 1° in het basisonderwijs als voor 2° in het voltijds gewoon secundair onderwijs en opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs:

- a) en b)
Er kan verwarring ontstaan over wat men hier bedoelt met 'het leerplan' en 'alle leerplannen'.
Beter zou zijn te spreken van: de leerplannen die een structurele samenhang vertonen worden door de onderwijsverstrekker in samenhang ingediend.
- d)
OKO is van mening dat dit besluit nog stringenter is geformuleerd dan de decretale bepalingen terzake in het decreet onderwijsdoelen. De ruimte voor schoolbesturen wordt verder ingeperkt door de formulering dat "de indiener (Ba0)... de systematiek duidelijk (maakt) volgens dewelke de leerplannen **vanuit** de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen zijn opgebouwd. Het decreet spreekt van 'ontwikkeld' en in de memorie is sprake van het beperken van de reikwijdte van de ontwikkelings-doelen en eindtermen, zodat er meer vrije ruimte ontstaat voor scholen en schoolbesturen.
OKO vreest dat de vrije ruimte hier heel smal wordt door de manier waarop de eisen die voortaan gesteld worden aan een leerplan geherformuleerd worden. Het is evenzeer tekenend dat het leerplan voortaan geen bepaling meer moet bevatten die aangeeft welke ruimte gelaten wordt voor de inbreng van scholen en lerarenteams.
- d)
De passage waarin de wijze van gradatie (Ba0) van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen moet worden gegarandeerd en beschreven in het leerplan, gaat voor OKO veel te ver. Het uittekenen van de opbouw enkel aan de hand van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen, gaat voor OKO voorbij aan de noodzakelijk vrijheid. De oude tekst gaf voor ons beter weer wat hier de bedoeling zou moeten zijn.
Op de manier zoals het in het ontwerpbesluit wordt geformuleerd, vrezen we onvoldoende ruimte voor onderwijsverstrekkers om los van de vastgelegde doelen nog eigen doelen vanuit het pedagogisch project te ontwikkelen, om eigen uitgangspunten te hanteren bij de opbouw van het leerplan, om vanuit eigen inzichten de samenhang te beschrijven en om ook de scholen en de leraren nog eigen klemtonen te kunnen laten leggen.
- f)
OKO vraagt de overzichtslijst te schrappen.

Artikel 8

- Als ingangsdatum van dit besluit is 1 maart 2018 vermeld.

- OKO vraagt zich af wat deze datum betekent voor de goedkeuring van leerplannen die reeds werden ingediend volgens het oude besluit?

Bijlage 1

- OKO vraagt 2° c te schrappen.

Bijlage 2

- OKO vraagt 3° e 'instroom' te schrappen.
- 7° de vermelding van "activiteiten, vaardigheden en kennis van de beroepskwalificatie" is in dit besluit stringenter geformuleerd dan wat het decreet onderwijsdoelen vraagt.
- Bij de statuten vraagt OKO 'cesuurdoelen' te schrappen.

